

ПРАКТИЧЕСКО РЪКОВОДСТВО ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА РЕГЛАМЕНТА ЗА ЕВРОПЕЙСКАТА ЗАПОВЕД ЗА ПЛАЩАНЕ

Европейска комисия
Правосъдие

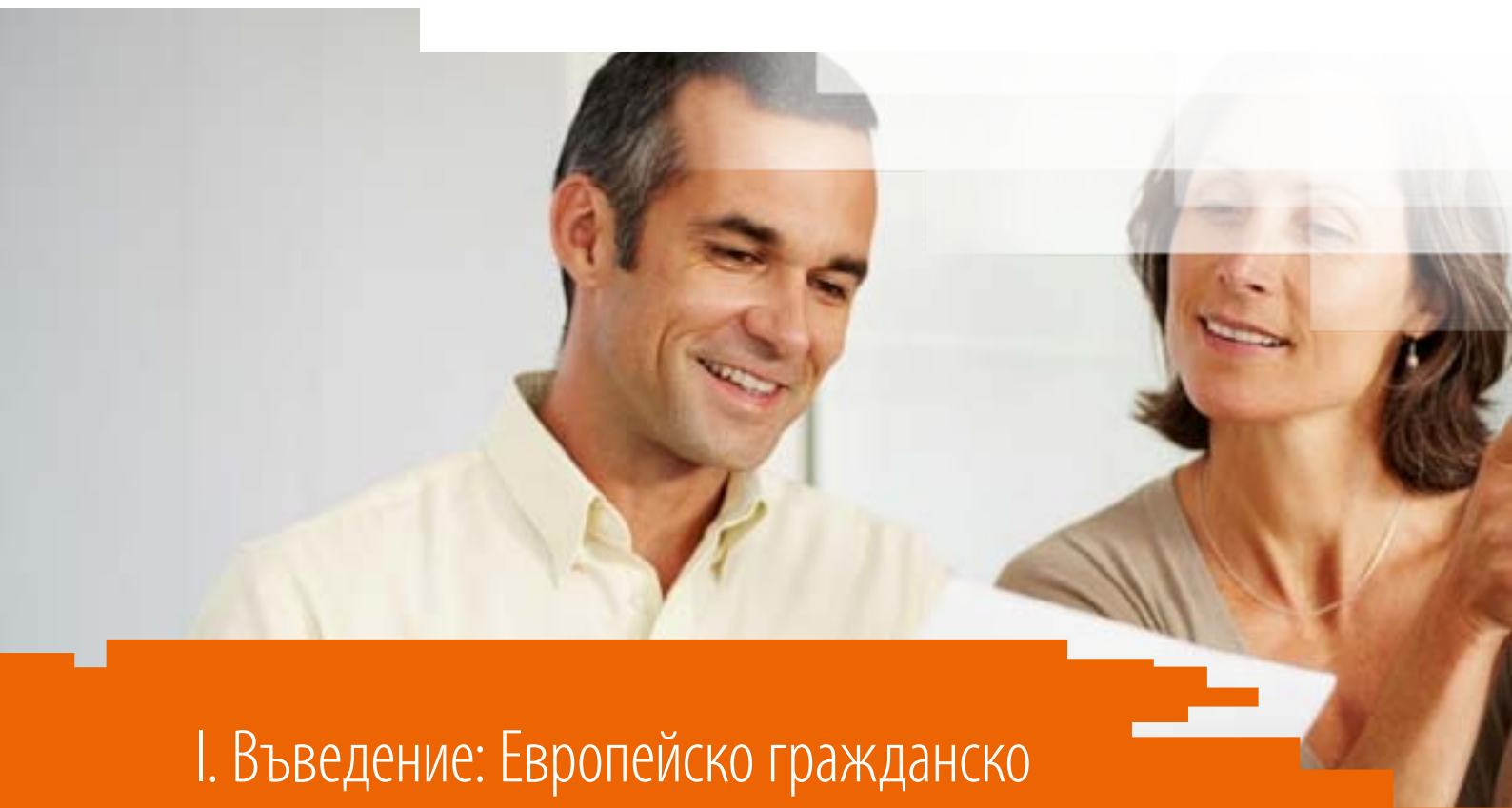
Европейската съдебна мрежа по
граждански и търговски дела

Съдържание

I. Въведение: Европейско гражданско производство	4
II. Приложно поле на новата процедура	8
1. Териториално приложно поле	9
2. Материално приложно поле	9
2.1. Граждански и търговски дела	10
2.2. Трансграничен случай	12
3. Срок на прилагане	12
4. Компетентност	13
III. Процедурата за европейска заповед за плащане	14
1. Молба за европейска заповед за плащане	15
1.1. Стойност на вземането и лихва	15
1.2. Причина за завеждане на делото и описание на доказателствата	16
1.3. Компетентни съдилища	17
1.4. Как се подава молба за ЕЗП	17
2. Ход на съдебното производство	18
2.1. Изменение или поправка	18
2.2. Отхвърляне на молбата	19
3. Издаване и връчване на европейската заповед за плащане	19
3.1. Попълване на формуляр Д	19
3.2. Издаване на европейска заповед за плащане – срокове	20
3.3. Връчване на заповедта на ответника (оправомощаване)	20
4. Права/възможности на ответника за възражение	22
4.1. Възражение срещу европейската заповед за плащане	22
4.2. Привеждане в изпълнение	23

5. Способи за отстраняване на недостатъци/защита на страните	23
5.1. Какво може да направи ищецът, ако молбата за европейска заповед за плащане е непълна, съдържа грешки, нуждае се от промяна или е отхвърлена?	23
5.2. Какво може да направи длъжникът в държавата-членка по произход, когато бъде издадена европейска заповед за плащане?	24
IV. Признаване и привеждане в изпълнение на европейски заповеди за плащане в други държави-членки	26
1. Общи принципи	27
2. Подаване на молба за привеждане в изпълнение	27
3. Превод	28
4. Отказ за привеждане в изпълнение при изключителни обстоятелства	28
4.1. Отказ за привеждане в изпълнение (член 22)	28
4.2. Спиране или ограничаване на привеждането в изпълнение (член 23)	29

I. Въведение: Европейско гражданско производство

С Регламент № 1896/2006 бе създадена първата истинска европейска гражданска процедура – процедурата за европейска заповед за плащане (ЕЗП). Този регламент бе предшестван от Регламента относно европейското изпълнително основание, чието главно достижение бе премахването на екзекватурата за изпълнението на съдебни решения, постановени в други държави-членки на Европейския съюз по някои категории граждански дела, при условие че са спазени определени процесуални гаранции, което трябва да бъде потвърдено от съответен орган чрез предвидено за целта удостоверение. Европейското изпълнително основание обаче е удостоверение, свързано със съдебно решение, публичен документ или съдебна спогодба, постановени в рамките на национално производство, докато ЕЗП може да бъде издадена само чрез една обща за 26-те държави-членки процедура. Националното право се прилага субсидиарно за въпросите, които не са уредени в регламента за ЕЗП. Скоро след приемането на регламента за ЕЗП бе приет друг регламент за създаване на европейска гражданска процедура, а именно Регламентът за създаване на европейска процедура за иски с малък материален интерес. Тези три регламента прилагат на практика принципа на взаимното признаване на съдебни решения по граждански дела. Тяхната главна цел е да бъде опростено и ускорено трансграничното признаване и изпълнение на правата на кредиторите в Европейския съюз. В тази връзка тези регламенти допринасят както за изграждането

на истинско пространство на правосъдие в Европейския съюз, така и за функционирането на единния пазар.

Всяка от процедурите има различно приложно поле — не всички от тях могат да се използват при всяко трансгранично гражданско дело.

Когато делото е вече решено от компетентен съд или вземането произтича от публичен документ или съдебна спогодба и е необходимо изпълнението да се извърши в чужбина, пред компетентните органи в държавата-членка по произход на съдебното решение, на публичния документ или на съдебната спогодба може да се подаде искане за европейско изпълнително основание, ако последното се отнася за безспорно вземане¹. Това е единствената европейска процедура (от споменатите три), създадена с оглед на принудителното изпълнение на съществуващо съдебно решение или съдебна спогодба. Възможно е ищецът да използва публичен документ като база за доказателствата, които трябва да бъдат представени при подаване на молби за ЕЗП или на искове с малък материален интерес.

¹ Вж. Практическото ръководство за прилагането на Регламента относно европейско изпълнително основание: http://ec.europa.eu/civiljustice/publications/docs/guide_european_enforcement_order_bg.pdf.

Трансграничните вземания трябва да се предявяват пред съд, който е компетентен съгласно европейското и/или националното право². Такива вземания може да се разглеждат по реда на националната процедура, приложима в зависимост от това кой е компетентният съд, или по реда на една от европейските процедури, ако са изпълнени съответните условия.

Когато вземането (без да се включват разноските или лихвите) не надхвърля 2 000 EUR, може да се избере както процедурата за ЕЗП, така и тази за исковете с малък материален интерес. Когато обаче има вероятност ответникът да оспорва вземането, е препоръчително да се използва процедурата за искове с малък материален интерес, тъй като молбата за издаване на ЕЗП може да бъде отхвърлена дори само на основание възражението на ответника. Все пак регламентът за ЕЗП не ограничава ищеца да избере в този случай процедурата за ЕЗП.

Когато вземането (без да се включват разноските или лихвите) надхвърля 2 000 EUR е приложим само регламентът за ЕЗП, ако условията за неговото прилагане са изпълнени.

² Вж. Регламент № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела („Брюксел I“), ОВ L 12, 16.1.2001 г., стр. 1.

Процедурата за ЕЗП може да се използва само за парични вземания за конкретна сума, които са били дължими при подаване на иска. Процедурата за иски с малък материален интерес покрива и други видове вземания.

Процедурата за ЕЗП не предвижда провеждането на съдебно заседание — тя е изцяло писмена, освен ако ЕЗП е оспорена или е направено възражение; в този случай може да се проведе съдебно заседание съобразно с националните процедури. Процедурата за иски с малък материален интерес обаче, която по принцип е писмена, допуска провеждането на съдебно заседание, ако това е необходимо.

Процедурата за ЕЗП е факултативна дотолкова, доколкото ищецът избира дали да използва нея вместо някой от другите възможни способи за предявяване на въпросното вземане. Решението за отхвърляне на молбата не възпрепятства ищеца отново да предяви вземането чрез всяко подходящо производство, включително чрез ЕЗП, като той може да направи това и пред същия съд, който е отхвърлил иска.

II. Приложно поле на новата процедура

1. Териториално приложно поле

Регламентът за ЕЗП се прилага във всички държави-членки, с изключение на Дания. Това означава, че никой не може да подаде молба за ЕЗП пред датски съд и че в Дания не се изпълняват европейски заповеди за плащане.

2. Материално приложно поле

Процедурата за ЕЗП се прилага за граждански и търговски дела по трансгранични спорове, независимо от естеството на съда или правораздавателния орган. Споровете, които отговарят на изискванията на регламента, могат да се разглеждат от компетентните съдилища в съответната държава-членка.

В самия регламент не се дава определение за естеството на гражданските и/или търговските дела. От приложното му поле обаче са изрично изключени следните категории дела: дела, свързани с приходи, митници и административни въпроси, както и с отговорността на държавата за действия и бездействия при упражняване на държавната власт. Следователно в такива случаи съдът не е длъжен да провери дали делото е от граждански или търговски характер.

2.1. Граждански и търговски дела

Според постоянната съдебна практика на Съда на Европейския съюз на понятието „граждански и търговски дела“ трябва да бъде дадено автономно значение, изведено от целите и системата на съответното общностно законодателство и от основополагащите принципи в националните правни системи като цяло (Дело C-29/76, LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co KG/Eurocontrol, Сборник 1976 г., стр. 1541). Съдът приема, че определящите елементи за установяване дали даден съдебен спор е от граждански и търговски характер са два:

- предметът на спора, и
- естеството на правоотношението между страните по спора.

По-специално по отношение на производства, в които участва орган на публичната власт, Съдът посочва, че дадено дело не е от „граждански или търговски характер“, когато се касае за спор между орган на публичната власт и частно лице, в случаите когато посоченият орган е упражнявал прерогативите на публичната власт. Поради това Съдът прави разграничение между *acta jure imperii* (действия или бездействия при упражняване на държавната власт), които остават извън обхвата на понятието „граждански и търговски дела“, и *acta jure gestionis* (частноправни

действия на държавата), които, а *contrario*, се включват в обхвата на това понятие. Често разграничението между *acta jure imperii* и *acta jure gestionis* не е лесно да се направи в практиката. В съдебната практика на Съда са дадени следните насоки.

По делото *Eurocontrol* Съдът е постановил, че спор, основаващ се на иск, предявен от публичен орган, създаден по силата на международен договор, във връзка с възстановяване от частно лице на такси за използването на предоставени от този орган оборудване и услуги, когато посоченото използване е задължително и таксите са определени едностранно, не представлява гражданско или търговско дело.

По делото *Rüffer* (C-814/79, Нидерландия/Ruffer; Сборник 1980 г., стр. 3807) Съдът е постановил, че иск, предявен от орган на публичната власт срещу корабособственик за възстановяването на разходи, възникнали при отстраняването на останки от претърпял корабокрушение кораб, също не отговаря на критериите за гражданско или търговско дело.

За разлика от горното, по делото *Sonntag* (Дело C-172/91, Сборник 1993 г., стр. I-1963) Съдът е решил, че дело, образувано по граждански иск за обезщетяване на вреди, причинени на физическо лице в резултат на престъпление, е от граждански характер. Независимо от това, подобен иск попада извън

обхвата на понятието „граждански или търговски дела“ когато причинителят на вредите трябва да се разглежда като орган на публична власт, който е упражнявал публичноправни правомощия (в разглеждания случай съдът е приел, че учител, упражняващ контрол над ученици не „упражнява публичноправни правомощия“).

По делото *Gemeente Steenberg* (Дело C-271/00, Сборник 2002 г., стр. I-10489), Съдът е приел, че понятието за „граждански дела“ включва регресен иск, чрез който публичен орган търси от частноправен субект възстановяване на суми, изплатени от публичния орган под формата на социална помощ за разведения съпруг и детето на частноправния субект, при условие че правното основание и реда и условията за завеждане на делото, се уреждат от общите правни норми относно задълженията за плащане на издръжка. Когато основанието за предявяване на регресния иск са разпоредби, с които законодателят е предоставил на публичния орган негови собствени прерогативи, предявеният иск не може да се разглежда като попадащ в обхвата на понятието „гражданско дело“.

По делото *Préservatrice foncière* (Дело C-266/01, Сборник 2003 г., стр. I-4867) Съдът е приел, че понятието „граждански или търговски дела“ включва в обхвата си иск, с който държавата търси от частноправен субект изпълнението на частноправен

договор за поръчителство, който е бил сключен, за да се даде възможност на трето лице да предостави изисквана и определена от държавата гаранция, доколкото правоотношението между кредитора и поръчителя по договора за поръчителство не води до упражняване от страна на държавата на правомощия, превишаващи правата, предоставени от общите правни норми, приложими към правоотношенията между частни лица.

По делото *Frahul/Assitalia* (Дело C-265/02, Сборник 2004 г., стр. I-1543) е прието, че иск, предявен въз основа на законова суброгация срещу вносител, дължащ митнически сборове, от поръчителя, който е заплатил тези сборове на митническите органи в изпълнение на договор за поръчителство, съгласно който той е поел задължение към митническите органи да гарантира плащането на въпросните сборове от страна на спедитора, който първоначално е бил инструктиран от главния длъжник да плати задължението, трябва да се счита, че попада в обхвата на понятието „граждански и търговски дела“.

Накрая, по делото *Lechouritou*, (Дело C-292/05, Сборник 2007 г., стр. I-1519) Съдът потвърждава, че производството във връзка с обезщетение за вреди, причинени от правителствени войски по време на война, не попада в обхвата на „гражданските дела“.

2.2. Трансграничен случай

Регламентът за ЕЗП се прилага само за трансгранични случаи. В член 3 от регламента е дадено определение за понятието трансграничен случай като такъв случай, при който поне една от страните има местоживеене или обичайно пребивава в държава-членка, различна от държавата-членка на сезирания съд. В определени случаи тази разпоредба дава достъп до процедурата за европейска заповед за плащане и на ищци, които не са от ЕС (т.е. които нямат местоживеене и обичайно не пребивават в държава-членка): ако длъжникът има местоживеене или обичайно пребивава в държава-членка, различна от тази на компетентния съд, ищец, който не е от ЕС също може да подаде молба за издаване на ЕЗП, тъй като са изпълнени условията на член 3 по отношение на страните. Кредитор, който има местоживеене или обичайно пребивава в държава-членка, различна от държавата-членка на компетентния съд, също може да подаде молба за издаване на европейска заповед за плащане срещу ответник, който има местоживеене или обичайно пребивава в държава извън Европейския съюз.

Местоживеенето се определя в съответствие с понятието за местоживеене, както е определено в Регламента относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни

решения по граждански и търговски дела („Регламентът Брюксел I“). На практика местоживеенето или обичайното пребиваване на страните се определят въз основа на информацията, предоставена от ищеца във формуляр А. Предвид фактът, че първоначално проверката на молбата може да се извърши посредством автоматизирана процедура, достатъчно е да се установи, че посоченият адрес на една от страните е в държава-членка, различна от тази на съда, в който е заведено делото. Когато обаче съдът има съмнения по отношение на точността на предоставената информация, той може да поиска от ищеца да поправи или допълни молбата.

Местоживеенето или обичайното пребиваване на страните се определя при подаването на молба за издаване на ЕЗП. Съгласно член 3, параграф 3 относимият момент за определяне на това дали е налице трансграничен случай е времето на внасяне на молбата, а не времето на настъпване на обстоятелствата, върху които тя се основава.

3. Срок на прилагане

Регламентът за създаването на процедура за ЕЗП се прилага от 12 декември 2008 г. във всички държави-членки, за които той е задължителен. Въпреки че самата процедура съществува едва от тази дата, ЕЗП е възможно да се използва за всички релевантни

спорове, дори в случаи, когато обстоятелствата, които са довели до спора, са настъпили преди 12 декември 2008 г., при условие, че давностният срок за предявяване на въпросното вземане не е изтекъл съгласно правото на съда, до който е подадена молбата.

4. Компетентност

Компетентността по вземания, предявени чрез процедурата за ЕЗП, се определя в съответствие с Регламента Брюксел I с едно изключение. Когато вземането е свързано с потребителски договор и потребителят е ответник, компетентен следва да е съдът на държавата-членка по местопребиваване на ответника, по смисъла на член 59 от Регламента Брюксел I.

III. Процедурата за европейска заповед за плащане

1. Молба за европейска заповед за плащане

1.1. Стойност на вземането и лихва

Съгласно член 7, параграф 2, буква б), молбата съдържа стойността на вземането, включително главницата, а където е приложимо, и лихвата, договорните неустойки и разходите. Стойността на главницата по вземането и евентуалните договорни неустойки трябва да са дължими при подаване на молбата и се посочват в раздели 6 и 8 на формуляр А.

Лихвеният процент и срокът, за който се иска лихва, се посочват в раздел 7 на формуляр А. Няма изискване да се посочи стойност на лихвата. В указанията за попълване на формуляр А се посочва, че ако се иска лихва до деня на издаване на съдебното решение, датата в последната клетка (до) не се попълва.

Във формуляр Д съдът трябва да посочи общата сума, дължима от ответника или ответниците към датата на издаване на заповедта. В регламента не се посочва дали може да се иска лихва за времето след тази дата.

Същите съображения се отнасят и за случаите, когато по силата на законодателството на държавата-членка по произход към главницата автоматично се добавя законова лихва. В този случай

съгласно член 7, параграф 2, буква в), ищецът не е необходимо да посочва лихвения процент и периода, за който се начислява лихвата.

Подробностите за дължимите разноски се посочват в раздел 9 на формуляр А. Въпреки че тук основно се имат предвид съдебните такси, в указанията за попълване на формуляр А се посочва, че като други разноски могат да се включат възнаграждения на представителя на ищеца или досъдебни разноски. Съгласно член 25 съдебните такси могат да включват и други такси, които трябва да бъдат платени на съда, чийто размер се определя в съответствие с националното законодателство. В указанията се уточнява също, че ако стойността на съдебните такси не е известна на ищеца, клетката за това може да не се попълва и да се остави да бъде попълнена от съда.

1.2. Причина за завеждане на делото и описание на доказателствата

Съгласно член 7 молбата за издаване на ЕЗП трябва да съдържа основанията за завеждане на делото, включително и описание на обстоятелствата, използвани като основание за вземането и, където е приложимо, исканата лихва. Тя трябва да включва и описание на доказателствата в подкрепа на търсеното вземане.

В регламента не се посочва доколко подробна трябва да бъде информацията, предоставена от ищеца, нито се предвижда начина, по който съдът разглежда молбата. Пояснява се обаче, че не е необходимо разглеждането на молбата за издаване на ЕЗП да се извършва от съдия, а съгласно член 8 то може да бъде под формата на автоматизирана процедура. Съдилищата трябва да разгледат молбата въз основа на информацията, предоставена във формуляра.

При попълването на молбата е необходимо ищецът да предостави достатъчно информация, за да може ответникът да направи добре информиран избор дали да възрази срещу вземането или да не го оспорва. Също така трябва да има достатъчно информация, за да се позволи на съда да провери *prima facie* основателността на вземането и, *inter alia*, да изключи очевидно неоснователни вземания или недопустими молби. Поради това стандартният формуляр А, съдържащ се в Приложение I, е изготвен така, че да включва възможно най-изчерпателен списък на видовете доказателства, които обикновено се представят в подкрепа на парични вземания.

Следователно трябва да е възможно ищецът да подаде молба за ЕЗП само с попълването на съответните полета от необходимите раздели (главно разделите от 6 до 10) на стандартния формуляр. Няма изискване да се прилагат подкрепящи документи, но

ищецът може да направи това, ако желае. В раздел 11 се дава възможност ищецът да направи допълнителни изявления и да предостави допълнителна информация, ако това е необходимо. Но отново, той не е длъжен да направи това.

Доколкото съдът може да разглежда молбите за ЕЗП само въз основа на формуляра, в регламента няма разпоредба, която да позволява да бъдат изисквани подкрепящи документи. При все това, във връзка с горното ищецът трябва да се увери, че формулярът предоставя достатъчно информация, за да гарантира, че изискванията на регламента са изпълнени и че вземането изглежда основателно.

1.3. Компетентни съдилища

Компетентни да издават ЕЗП са съдилищата, определени от държавите-членки и официално съобщени на Комисията. Тъй като държавите-членки могат да променят съобщената информация по всяко време е важно при подаване на молба за издаване на ЕЗП да се проверят актуалните съобщения. Всички съобщения се публикуват в Европейския съдебен атлас по граждански и търговски дела. Тъй като в повечето случаи обаче, тези съобщения са от много общ характер и се отнасят до общи положения на въпросното процесуално право, понякога е необходимо да се направи допълнително

проучване, за да се определи правилно компетентният съд. Ако компетентността на съда е от териториален характер и зависи от адреса на ответника, конкретният съд може да се определи като се използва опцията „Компетентни съдилища“ на Атласа. В няколко случая държавите-членки са определили конкретни съдилища за делата относно ЕЗП. Ако молбата за ЕЗП е изпратена до съд, който не е компетентен, действията на този съд се ръководят от националното законодателство.

1.4. Как се подава молба за ЕЗП

Всяка държава-членка трябва да даде съгласие да позволи молбите за ЕЗП да се подават на хартиен носител. Няма допълнителни изисквания. От съобщенията на държавите-членки, публикувани в Европейския съдебен атлас, става ясно обаче, че някои държави-членки приемат молби на хартиен носител само ако същите са подадени по пощата или с препоръчано писмо. Държавите-членки могат да приемат и други начини за подаване на молбите, включително по електронен път. Тук се включват подаване по факс и електронна поща. Когато молбата се подава по електронен път, тя трябва да бъде подписана в съответствие с член 2, параграф 2 от Директива 1999/93/ЕО по начин, който се признава в държавата-членка по произход. Такъв електронен подпис не се изисква, когато в държавата-членка по произход съществуват сигурни

алтернативни електронни комуникационни системи, които са достъпни за потребители с право на достъп, и когато за тези системи е съобщено на Комисията.

Препоръчително е преди подаване на молбата да се провери в Европейския съдебен атлас кой от горните начини е възприет от конкретната държава-членка. Молбата може да бъде подадена от ищеца или от негов законен представител. Трябва да се отбележи, че често едновременно с подаване на молбата трябва да бъдат платени и таксите за съответния съд (<https://e-justice.europa.eu>).

2. Ход на съдебното производство

Съдът разглежда молбата, но не извършва оценка на доказателствата. Той проверява дали са изпълнени всички изисквания на член 7 (глава III, т.1 от настоящото ръководство). Ако вземането не е очевидно неоснователно или молбата не е недопустима, съдът предоставя на ищеца възможност да допълни или да поправи молбата, като използва формуляр Б, когато това е необходимо.

2.1. Изменение или поправка

Когато съдът иска от ищеца да допълни или поправи молбата, той указва срок, който е преценил за подходящ с оглед на обстоятелствата. Съдът може по своя преценка да удължи този срок.

На първо място съдът иска от ищеца да допълни молбата (изменение).

Ако след изменението изискванията са изпълнени само за част от вземането, съдът уведомява ищеца за това. Ищецът се приканва да приеме или да отхвърли предложение за европейска заповед за плащане за сумата, посочена от съда, и се уведомява за последиците от неговото решение, като се използва формуляр В.

Ако ищецът приеме предложението на съда, съдът издава ЕЗП за частта от вземането, приета от ищеца (поправка). Последиците по отношение на оставащата част от първоначалното вземане се регламентират от националното законодателство.

Ако ищецът не изпрати своя отговор в указания от съда срок или отхвърли предложението на съда, съдът отхвърля молбата за ЕЗП в нейната цялост.

2.2. Отхвърляне на молбата

Съдът отхвърля молбата, като използва формуляр Г, ако:

- не са изпълнени изискванията, посочени в членове 2, 3, 4, 6 и 7;
или
- молбата е очевидно неоснователна;
или
- ищецът не изпрати отговора си (на предложението на съда за изменение на молбата) в указания от съда срок;
или
- ищецът не изпрати своя отговор в указания от съда срок или отхвърли предложението на съда в съответствие с член 10.

Ищецът се уведомява за основанията за отхвърлянето.

Отхвърлянето на молбата не може да бъде обжалвано. То не възпрепятства ищеца да предяви своето вземане чрез нова молба за ЕЗП или чрез всяка друга процедура, предвидена по законодателството на държава-членка.

3. Издаване и връчване на европейската заповед за плащане

3.1. Попълване на формуляр Д

След като молбата (формуляр А) бъде подадена и, ако е необходимо, своевременно изменена или поправена по искане на съда, съдът издава ЕЗП, като използва формуляр Д, съдържащ се в Приложение V, при условие, че съответните съдебни такси са платени, когато това е приложимо. Съгласно член 12 от регламента, формуляр Д съдържа имената, адресите и други данни на страните и техните представители, както и нареждане към ответника (или ответниците, тъй като се допуска солидарна отговорност) да заплати претендираната от ищеца сума, описана във формуляр А, копие от който се прилага към заповедта. В заповедта се посочват размерът на главницата по вземането, лихвата и срокът, за който тя се прилага (напр. до датата на плащането), както и договорните неустойки и разноските съгласно предвиденото в член 25 (вж. също съображение 26 от регламента), в посочената в заповедта валута. Във формуляр Д се напомня на ответника какви са неговите права и възможности (вж. „Важна информация за ответника“), а именно да плати на ищеца сумата, посочена в заповедта, или да възрази срещу заповедта, като подаде възражение пред съда по произход на заповедта. Освен това ответникът се

уведомява: че заповедта е издадена единствено въз основа на информацията, предоставена от ищеца и последната не е била проверена от съда; че заповедта ще подлежи на принудително изпълнение, освен ако бъде подадено възражение пред съда, както е описано по-горе (вж. член 16); и че, ако бъде подадено възражение, производството продължава пред компетентните съдилища на държавата-членка по произход („автоматично прехвърляне на делото“ – вж. съображение 24) в съответствие с правилата на редовния граждански процес, освен ако ищецът е поискал изрично в такъв случай производството да бъде прекратено. Ако ищецът е поискал производството да бъде прекратено, тази информация не се изпраща на ответника.

3.2. Издаване на европейска заповед за плащане – срокове

3.2.1. Кога съдът издава европейска заповед за плащане?

Съгласно член 12, параграф 1, ако са изпълнени изискванията за подаване на молба за издаване на ЕЗП (вж. член 8), съдът издава заповедта възможно най-рано и обикновено в 30-дневен срок от подаването на молбата. 30-дневният срок не включва времето, използвано от ищеца за допълване, поправка или изменение на молбата. Предвиденият по-горе срок се изчислява съобразно разпоредбите на Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71 на Съвета от 3 юни 1971 г. за определяне на правилата, приложими за

срокове, дати и крайни срокове (ОВ L 124, 8.6.1971 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 1, стр. 16).

3.2.2. Кога европейската заповед за плащане подлежи на изпълнение?

ЕЗП не става окончателна веднага след издаването. С нея ответникът се уведомява, че може да плати на ищеца сумата по вземането или да възрази срещу заповедта, като подаде възражение до съда по произход. Възражението трябва да бъде изпратено в 30-дневен срок от връчването на заповедта на ответника (ответниците) (вж. член 12, параграф 3). Съгласно член 12, параграф 4, буква б, заповедта подлежи на принудително изпълнение, освен ако ответникът подаде възражение до съда по произход. Ответникът е длъжен да направи това в 30-дневен срок от връчването на заповедта (вж. раздел 4.2.).

3.3. Връчване на заповедта на ответника (оправомощаване)

ЕЗП се връчва на ответника в съответствие с националното законодателство на държавата-членка по произход. Начинът на връчване обаче трябва да бъде съобразен с изискванията, определени в регламента като минимални процедурни стандарти (членове 13—15). Като цяло са възможни два начина

на връчване: връчване с обратна разписка на ответника (член 13) или връчване без обратна разписка на ответника (член 14). По отношение на представителя на ответника може да бъде използван всеки от тях.

3.3.1. Връчване с обратна разписка на ответника или на неговия представител

Начините на връчване с обратна разписка са посочени в член 13. В този член може да се намери изчерпателен списък.

Накратко, тези начини позволяват:

- лично връчване с потвърждаване на получаването, подписано от ответника³;
- декларация от компетентното лице, което е извършило връчването, че ответникът е получил документа или е отказал да го получи без каквото и да било правно основание⁴;
- връчване по пощата, доказано с обратна разписка, подписана от ответника;

³ Ако връчването трябва да се извърши в друга държава-членка, документите се изпращат на тази държава-членка съгласно Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно връчване в държавите-членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела (ОВ L 324, 10.12.2007 г., стр. 79).

⁴ Вж. по-специално правото на отказ от връчване съгласно член 8 от Регламент № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета.

- връчване по електронен начин с потвърждаване на получаването, подписано от ответника.

3.3.2. Връчване без обратна разписка на длъжника или на неговия представител

Връчването на длъжника може да бъде извършено и по един от начините без обратна разписка, посочени в член 14. Тези начини могат да се използват само ако адресът на ответника е известен със сигурност. Те изключват всяка форма на фиктивно връчване (напр. „*remise au parquet*“).

Накратко, тези начини позволяват:

- връчване на адреса на ответника на лица, които живеят в същото домакинство или работят там. В случай, че ответникът е самостоятелно заето лице или юридическо лице, връчването може да се извърши и в офиса на ответника на лица, които са наети от него.

В тези случаи връчването се удостоверява по следните начини:

- с потвърждаване на получаването, подписано от лицето, на което се връчва заповедта; или
- с документ, подписан от лицето, което е извършило връчването, в който се посочва използваният начин

на връчване, датата на връчване и името на лицето, на което е извършено връчването, както и връзката на това лице с ответника;

- депозиране на документа в пощенската кутия на ответника, или в пощенска станция, или при компетентни публични органи.

В случаите, посочени в последната позиция, в пощенската кутия на ответника трябва да бъде поставено писмено съобщение за такова депозиране, ясно указващо естеството на документа като съдебен документ или правните последици от съобщението, изразяващи се в това, че то се счита за връчване и че от поставянето му срокът за подаване на възражение започва да тече. Връчването трябва да се удостовери с документ, подписан от лицето, което е извършило връчването, в който се посочва използваният начин на връчване, датата на връчване и името на лицето, на което е извършено връчването, както и връзката на това лице с ответника;

- връчване по пощата без обратна разписка, когато адресът на ответника е в държавата-членка, сезирана по съществото на делото;
- по електронен начин, доказано с автоматично потвърждаване на доставката, при условие че ответникът предварително изрично е приел този начин на връчване.

4. Права/възможности на ответника за възражение

4.1. Възражение срещу европейската заповед за плащане

Съгласно член 16 от регламента ответникът може да подаде възражение срещу ЕЗП, като използва формуляр Е. Не е необходимо ответникът да указва причините за възражението си. Възражението се изпраща в 30-дневен срок от връчването на заповедта на ответника. Срокът се изчислява съобразно Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71 на Съвета за определяне на правилата, приложими за срокове, дати и крайни срокове. Денят на връчване не се включва при изчисляване на срока. Ако последният ден от срока е официален празник, събота или неделя, срокът изтича в края на последния час на първия следващ работен ден. Съгласно член 2, параграф 1 от Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71 на Съвета, при изчислението се отчитат само официалните празници в държавата-членка на съда издал ЕЗП.

Възражението се подава на хартиен носител или чрез друго средство за съобщаване, включително електронно, което се приема от държавата-членка по произход и е достъпно за съда по произход. Възражението може да се подаде и от представител на ответника.

Съгласно член 17, параграф 1, ако ищецът е подал редовно възражение производството продължава пред компетентните съдилища на държавата-членка по произход в съответствие с правилата на редовното гражданско производство, освен ако ищецът не е поискал изрично прекратяването на производството в такъв случай. Съгласно член 7, параграф 4 ищецът може да отправи такова искане по всяко време до издаването на ЕЗП. Съгласно член 17, параграф 2 прехвърлянето към редовно гражданско производство се регулира от правото на държавата-членка по произход. Разпоредбите на националното законодателство не накърняват положението на ищеца в последващо редовно гражданско производство.

4.2. Привеждане в изпълнение

Ако в 30-дневния срок не е подадено възражение, ЕЗП се обявява за подлежаща на изпълнение, при условие, че съдът е предвидил достатъчно време за получаване на възражението.

Съдът използва формуляр Ж, за да обяви привеждането в изпълнение на ЕЗП и изпраща този формуляр на ищеца.

Съгласно член 18, параграф 2 формалните изисквания за привеждане в изпълнение се регулират от правото на държавата-членка по произход. По силата на член 19 ЕЗП,

която е обявено че подлежи на изпълнение в държавата-членка по произход, се признава и се привежда в изпълнение в други държави-членки, без да е необходимо да се обявява изпълнимостта в тези държави-членки и без възможност за оспорване на нейното признаване. Привеждането в изпълнение може да бъде отказано само под условието на член 22.

5. Способи за отстраняване на недостатъци/ защита на страните

5.1. Какво може да направи ищецът, ако молбата за европейска заповед за плащане е непълна, съдържа грешки, нуждае се от промяна или е отхвърлена?

5.1.1. Какво може да направи ищецът, ако молбата за европейска заповед за плащане е непълна или съдържа грешки (член 9)

Ако молбата за ЕЗП не отговаря на изискванията, посочени в член 7, т.е. ако тя е непълна или съдържа грешки, компетентният съд предоставя на ищеца възможност да я допълни или поправи (вж. член 9, параграф 1), като използва стандартния формуляр Б, съдържащ се в Приложение II. Съдът иска от ищеца да допълни или поправи молбата в срок, който е подходящ с оглед на обстоятелствата (вж. член 9, параграф 2). Тази разпоредба не

се прилага за вземания, които са очевидно неоснователни или са недопустими.

5.1.2. Какво може да направи ищецът, ако само част от молбата отговаря на изискванията за издаване на европейска заповед за плащане (член 10)

Ако изискванията за ЕЗП (вж. член 7) са изпълнени само за част от молбата, съдът уведомява ищеца за това, като използва формуляр В, съдържащ се в Приложение III, и приканва ищеца да приеме или да отхвърли предложение за ЕЗП за сумата, посочена от съда. Ищецът отговаря в указания от съда срок (вж. член 9, параграф 2), като използва стандартния формуляр В. Ако ищецът приеме предложението на съда, съдът издава ЕЗП (вж. член 12) за частта от вземането, приета от ищеца.

Последиците по отношение на оставащата част от вземането се регулират от националното законодателство (вж. член 10, параграф 2). Ако ищецът не изпрати своя отговор в указания от съда срок или отхвърли предложението на съда, съдът отхвърля изцяло молбата.

Ако ищецът не приеме предложението на съда, той/тя може да реши да оттегли молбата си и да продължи делото по правилата на редовното гражданско производство.

5.1.3. Какво може да направи ищецът, ако молбата за европейска заповед за плащане е отхвърлена? (член 11)

Отказът да се издаде ЕЗП не подлежи на обжалване. Отхвърлянето на молбата не възпрепятства ищеца да предяви своето вземане чрез нова молба за издаване на ЕЗП или чрез всяка друга процедура, предвидена по законодателството на държава-членка (вж. член 11).

5.2. Какво може да направи длъжникът в държавата-членка по произход, когато бъде издадена европейска заповед за плащане?

5.2.1. Подаване на възражение в държавата-членка по произход (член 16)

В срок до 30 дни от връчването на заповедта ответникът може да подаде възражение срещу ЕЗП до съда по произход, като използва формуляр Е, съдържащ се в Приложение VI. Ако в 30-дневния срок бъде заведено възражение (вж. член 16, параграф 2) производството продължава пред компетентните съдилища на държавата-членка по произход в съответствие с правилата на редовния граждански процес, освен ако ищецът е поискал изрично производството да бъде прекратено.

5.2.2. Преглед в изключителни случаи в държавата-членка по произход (член 20, параграф 1)

След изтичането на 30-дневния срок за подаване на възражение ответникът има право да поиска преглед на ЕЗП от компетентния съд в държавата-членка по произход, когато:

1. а) заповедта е била връчена по един от начините, предвидени в член 14, т.е. без доказателство за получаване от ответника, и б) връчването не е било извършено в срок, който да му позволи да организира в достатъчна степен своята защита, без вина от негова/нейна страна⁵,

или

2. ответникът е бил възпрепятстван да оспори вземането поради форсмажорни обстоятелства или в резултат на извънредни обстоятелства, без вина от негова страна,

при условие че и в двата случая той действа незабавно.

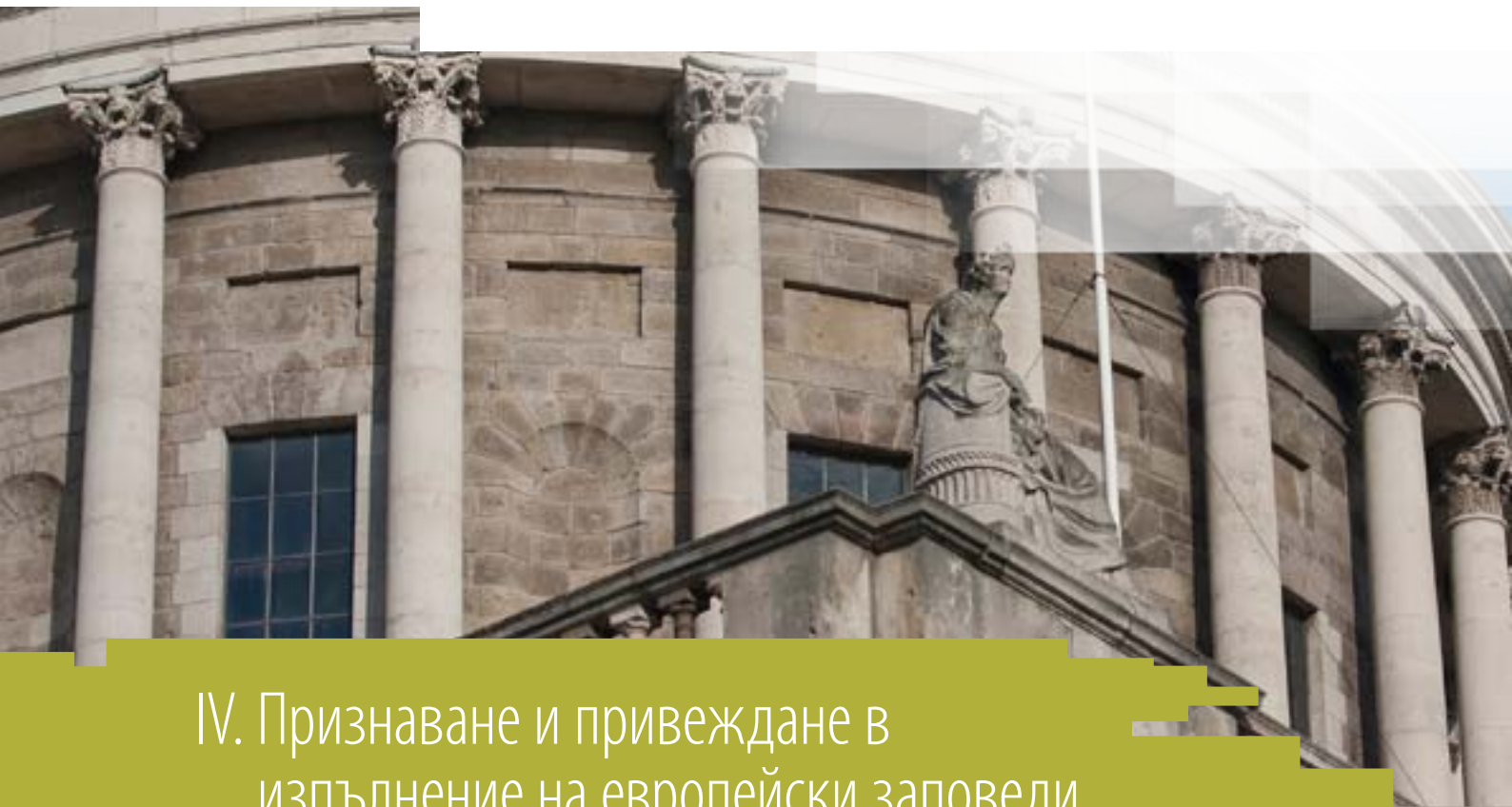
5.2.3. Преглед в държавата-членка по произход когато европейската заповед за плащане е била издадена погрешно (член 20, параграф 2)

След изтичането на 30-дневния срок за подаване на възражение ответникът има право да поиска преглед на ЕЗП от компетентния съд в държавата-членка по произход, ако заповедта очевидно е била издадена погрешно, като се имат предвид изискванията, предвидени в регламента, или в резултат на други извънредни обстоятелства.

ЗАБЕЛЕЖКА: Ако съдът отхвърли молбата на ответника въз основа на това, че не е приложимо нито едно от основанията за преглед, посочени в параграфи 5.2.2 и 5.2.3, ЕЗП остава в сила. Ако съдът прецени, че прегледът е основателен на едно от основанията, предвидени в тези параграфи, ЕЗП е невалидна.

⁵ Например ако ответникът е бил в болница, в отпуск, в командировка и др.

IV. Признаване и привеждане в изпълнение на европейски заповеди за плащане в други държави-членки

1. Общи принципи

Европейска заповед за плащане, която е станала изпълнима в държавата-членка по произход, т.е. където е издадена, подлежи на изпълнение и във всяка друга държава-членка. Не е необходимо да се обявява изпълнимостта (екзекватура) в държавата-членка по привеждане в изпълнение. Органите в държавата-членка по привеждане в изпълнение не могат да преразглеждат обстоятелствата или процедурите, които са довели до издаването на заповедта, освен в случаите, предвидени в членове 22 и 23. Преразглеждане по същество в държавата-членка по привеждане в изпълнение не се допуска.

Процедурите за привеждане в изпълнение се регулират от законодателството на държавата-членка по привеждане в изпълнение, без да се засягат разпоредбите на регламента.

2. Подаване на молба за привеждане в изпълнение

Ищецът трябва да подаде молба за привеждане в изпълнение до компетентния съд или орган на държавата-членка, в която се иска изпълнение. Тези органи са различни в различните държави-членки. Подробни данни за компетентните съдилища и органи могат да се намерят на страниците на Европейската

съдебна мрежа по граждански и търговски дела на европейския портал за електронно правосъдие.

Ищецът представя на компетентния съд или орган копие от заповедта, обявена за изпълнима от съда по произход, като тя трябва да отговаря на условията, необходими за установяване на нейната автентичност, както и декларация за изпълнимост (формуляр Ж).

3. Превод

От ищеца може да бъде поискано да представи копие на ЕЗП на език, различен от този използван от съда по произход. Според общото правило ЕЗП се представя на официалния език или на един от официалните езици на държавата-членка по привеждане в изпълнение, освен ако тази държава-членка е посочила, че ще приема заповеди на друг(и) официален(ни) език(езици) на Европейския съюз. Подробни данни за това, кои езици се приемат от всяка от държавите-членки, могат да се намерят в Европейския съдебен атлас. Когато проверява тези данни ищецът трябва също да има предвид, че в държавите-членки, където има повече от един официален език, може да е необходимо да се представи превод на езика, който е определен за конкретна част или район на тази държава-членка. Преводът

се легализира от лице, което е компетентно да извършва това в една от държавите-членки.

4. Отказ за привеждане в изпълнение при изключителни обстоятелства

Ответникът може да предприеме следните действия в държавата-членка по привеждане в изпълнение, въпреки че тези възможности при никакви обстоятелства не могат да водят до преразглеждане по същество на ЕЗП в държавата-членка по привеждане в изпълнение:

4.1. Отказ за привеждане в изпълнение (член 22)

Ответникът има възможност да подаде молба за отказ за привеждане в изпълнение (вж. член 22), ако заповедта противоречи на по-ранно решение или заповед в която и да е държава-членка или в трета страна, при условие че:

- по-ранното решение или заповед се отнасят до същото основание между същите страни; и
- по-ранното решение или заповед отговаря на условията, необходими за признаването му в държавата-членка по привеждане в изпълнение; и

- противоречието не е можело да бъде повдигнато като възражение в съдебното производство в държавата-членка по произход.

Привеждането в изпълнение се отказва също така при молба, ако и доколкото ответникът е заплатил на ищеца сумата, присъдена в ЕЗП.

4.2. Спиране или ограничаване на привеждането в изпълнение (член 23)

Ответникът може да подаде молба за спиране или ограничаване на привеждането в изпълнение на ЕЗП (вж. член 23), ако е поискал преглед по смисъла на член 20. В тези случаи компетентният съд в държавата-членка по привеждане в изпълнение може:

- да ограничи производството по привеждане в изпълнение до обезпечителни мерки; или
- да направи привеждането в изпълнение условно, при предоставяне на обезпечение по негова преценка; или
- при изключителни обстоятелства да спре производството по привеждането в изпълнение.

Практическо ръководство за прилагането на Регламента за европейската заповед за плащане

Europe Direct е услуга, предназначена да ви помогне да намерите отговори на въпросите, които си задавате за Европейския съюз.

Единен безплатен номер (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Някои мобилни оператори не разрешават достъп до номера, започващи с 00 800, или могат да таксуват тези обаждания.

© Fotolia, Istockphoto

© Европейски съюз, 2011 г.

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника.

Printed in Belgium

Отпечатано върху хартия, избелена без елементарен хлор (ECF)

За контакти

Европейска комисия
Генерална дирекция „Правосъдие“
Европейската съдебна мрежа по
граждански и търговски дела
Rue Montoyer 59
B-1049 Брюксел

BG

DS-32-11-946-BG-C

<http://ec.europa.eu/justice/civil/>

ISBN 978-92-79-21570-4

9 789279 215704

doi:10.2838/28040